

روایت مسجد قدیمی محله کنه بیست که با توسعه بنا در گذر زمان، به پاتوق اهالی تبدیل شد

پروبال گرفتن همدلی در محله

سحر نیکو عقیده نمای سفید و در سبزرنگ مسجد، از همان ابتدای کوچه حر ۲۰ نگاه هر رهگذری را به خود جلب می‌کند.

با ورود به مسجد، اولین چیزی که به چشم می‌آید، شلوغی دل‌نشین و نشانه‌های متعدد فعالیت اهالی در گوشه و کنار آن است. دیوارها هر کدام روایتی برای گفتن دارند؛ از قاب عکس شهدای مسجد گرفته تا تصاویر بانیان و خبرانی که در ساخت و توسعه آن نقش داشته‌اند. در گوشه‌ای هم پرچم سیاه محرم هنوز برپا مانده و حال و هوای هفته‌های گذشته را نشان می‌دهد. همین جزئیات، از مسجدی خبر می‌دهد که چراغ فعالیت در آن همیشه روشن بوده و تنها محل اقامه نماز نبوده است.

مسجد امام حسین (ع) محله کنه بیست که سال ۱۳۵۸ بازیربنای صد متر مربع ساخته شد، با همت اهالی و خیران محله، سال به سال توسعه پیدا کرد و امروز به یکی از مراکز مهم فرهنگی، آموزشی و مذهبی محله تبدیل شده است؛ مسجدی که در هایش برای آموزش، همدلی و فعالیت‌های اجتماعی همیشه به روی مردم باز است.

همه اهالی پای کار آمدند

تالیوسردر مسجد، سال تأسیس آن را ۱۳۵۸ نشان می‌دهد؛ پیش از آن سال، این محدوده مسجد نداشت و اهالی برای اقامه نماز و برگزاری مراسم مذهبی ناچار بودند راهی محله‌های اطراف شوند. همین نیاز، انگیزه‌ای شد تا ساخت مسجد امام حسین (ع) با همت مردم آغاز شود.

منصوره بیگی، از بانوان قدیمی محله و همسایه سال‌های دور مسجد، از روزهای شکل‌گیری این بنامی گوید. او به قاب عکسی روی دیوار مسجد اشاره می‌کند؛ تصویری از حاج عباس گنجی، بانی اصلی مسجد. به گفته او، زمین مسجد متعلق به عموی همسرش بوده و حاج عباس گنجی، پسر عموی همسرش، حدود صد متر از آن را برای ساخت مسجد وقف می‌کند و کلنگ احداث آن را به زمین می‌زند.

منصوره خانم روزهای ساخت مسجد را هنوز با جزئیات به خاطر دارد. از تلاش‌های همسرش، علی گنجی و حاج عباس گنجی می‌گوید که برای فراهم کردن مصالح و پیش بردن کار، مدام از این سوبه آن سومی رفتند. اما تا آنکه می‌کند که ساخت این مسجد، حاصل تلاش یک‌یاد و نفر نبود و همه اهالی پای کار آمدند. یکی آجر و خشت و آهن تهیه می‌کرد، دیگری بنایی می‌کرد و هر کس به اندازه توان خود سهمی در ساخت مسجد داشت و آرزوی داشتن مسجد، مردم محله را کنار هم جمع کرده بود.

او از همراهی بانوان محله هم با شوق یاد می‌کند؛ همراهی آنان کمتر از مردان نبود؛ «بسیاری از وسایل آشپزخانه مسجد را من و چند همسایه دیگر از بازار پنجره تهیه کردیم؛ ظرف و ظروفی که هنوز هم در آشپزخانه مسجد استفاده می‌کنیم.»

خاطره دیگری که بالبخند تعریف می‌کند، به نخستین روزهای ساخت مسجد و هم زمانی آن با ماه محرم برمی‌گردد؛ «آن روزها، خانه به خانه در محله می‌چرخیدم و از زنان همسایه و روسری‌ها و پارچه‌های مشکی می‌گرفتم تا دیوارها و در مسجد کوچک صد متری مان را سیاه پوش کنم.»

گسترش فعالیت‌های مسجد، آغاز مسیر جدید

در میان نام‌هایی که از روزهای ساخت مسجد بر زبان اهالی جاری می‌شود، نام محمد نجاتی هم بارها تکرار می‌شود؛ ریش سفید امروز محله که متولد سال ۱۳۱۷ است. او که سال‌ها راننده تاکسی بود، بدون هیچ چشمداشتی هر جالزم بود اهالی را جابه‌جا می‌کرد. در روزهای ساخت مسجد هم تاکسی‌اش مدام در رفت و آمد بود؛ یک روز برای آوردن مصالح، روز دیگر برای تهیه لوازم مورد نیاز. همین همراهی و اعتماد مردم باعث شد بعدها مسئولیت هیئت امنای مسجد را بر عهده بگیرد و سال‌ها در اداره امور مسجد نقش آفرین باشد.

مسجد امام حسین (ع) اما تغییراتی هم داشته است. حدود پانزده سال پیش، با حضور حجت الاسلام والمسلمین جعفر علی آقا جان نژاد به عنوان امام جماعت مسجد، فصل تازه‌ای از فعالیت‌های این مجموعه آغاز شد. او با پیگیری‌های مستمر و استفاده از ظرفیت شهرداری و دیگر نهادها، زمینه توسعه مسجد را فراهم کرد. این توسعه که در سال ۱۳۹۴ به نتیجه رسید، مسجد را از بنایی صد متری به مجموعه‌ای دو طبقه بازیربنای حدود چهار صد متر مربع تبدیل کرد.

با این حال، اهالی معتقدند مهم‌ترین تغییر، بزرگ‌تر شدن ساختمان مسجد نبود. با حضور امام جماعت جدید، فعالیت‌های فرهنگی، آموزشی و اجتماعی مسجد هم گسترش پیدا کرد و این مکان بیش از گذشته به پاتوقی برای اهالی محله تبدیل شد. امروز طبقه دوم مسجد که بیشتر در اختیار بانوان است، میزبان پایگاه بسیج خواهران بنت‌الهدی است؛ پایگاهی که پنج سال از آغاز فعالیت آن می‌گذرد. در فضای حدود نود متر مربع، برنامه‌های متنوعی برای گروه‌های مختلف برگزار می‌شود؛ از کارگاه ازدواج آسان و کلاس‌های ژیمناستیک و یوگا دختران گرفته تا کلاس‌های جبرانی درسی برای دانش‌آموزان. گاهی هم با همکاری شهرداری، روان‌شناسان برای برگزاری جلسات مشاوره و آموزش به مسجد دعوت می‌شوند. علاوه بر این، آقا جان نژاد که چهارده سال سابقه عضویت در شورای حل اختلاف مشهد را دارد، بخشی از وقت خود را به ارائه مشاوره‌های حقوقی به اهالی اختصاص می‌دهد.

رمز پویایی مسجد

فعالیت‌های مسجد تنها به برنامه‌های فرهنگی و آموزشی طبقه دوم محدود نمی‌شود. در طبقه همکف، بخشی به کتابخانه شهید آوینی اختصاص یافته؛ کتابخانه‌ای که حدود ۱۰ سال پیش راه‌اندازی شده و امروز به یکی از بخش‌های فعال مسجد تبدیل شده است. حجت الاسلام آقا جان نژاد می‌گوید بسیاری از کتاب‌های این کتابخانه را با کمک مردم و از کتابخانه‌های شخصی اهالی جمع‌آوری کرده‌اند. اکنون حدود هفتصد جلد کتاب در قفسه‌های این کتابخانه قرار دارد و نزدیک به هفتاد نفر از جوانان و نوجوانان هم عضو آن هستند.

علاوه بر این، هادر روزهای جنگ اخیر، زمانی که برگزاری کلاس‌های درس در برخی مراکز با مشکل مواجه شده بود، مسجد امام حسین (ع) درهای خود را به روی معلمان و دانش‌آموزان گشود و بخشی از کلاس‌های آموزشی در همین فضا برگزار شد؛ اقدامی که بار دیگر نشان داد این مسجد، در بزنگاه‌های مختلف، خود را در کنار مردم می‌بیند. از آقا جان نژاد درباره دلیل این میزان فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی مسجد می‌پرسیم. او معتقد است مسجد نباید تنها محلی برای اقامه نماز باشد. می‌گوید: مسجد باید پایگاه و پاتوق اهالی محله باشد؛ جایی که مردم احساس تعلق کنند و برای حل مسائل، آموزش، همدلی و فعالیت‌های اجتماعی به آن مراجعه کنند. این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که هم امام جماعت و هم اهالی، یکدیگر را به حضور و فعالیت تشویق کنند. خدا را شکر در این مسجد مردم همیشه پای کار بوده‌اند و همین همراهی، رمز پویایی آن است.